

Model til medieanalyse

Når man skal analysere en medietekst, skal man altid starte med en "nærlæsning" af filmen. Se filmen et par gange og **hav særligt fokus på brugen af filmiske virkemidler** (fx kamerabevægelser, perspektiv, klipning, lyd og lys). Dine iagttagelser skal du løbende integrere i din analyse. **Det er vigtigt, at du hele tiden er opmærksom på, hvordan din analyse af fx miljø, personer og tema understøttes af de filmiske virkemidler.**

1) Præsentation af medieteksten

- Titel, instruktør, årstal, varighed mm.
- Hvilken overordnet genre tilhører teksten? (fx kortfilm, dokumentar, reklamefilm, kampagnefilm, musikvideoer mv.)
- kort resumé

Tekstens form:

2) Komposition/dramaturgi

- Hvordan er teksten opbygget?
- Hvordan passer teksten med berettermodellen eller bølgemodellen? Gør rede for anslag, uddybning, point of no return, klimaks mm.
- Kan treaktsmodellen bruges til at sige noget om opbygningen?
- Er teksten kronologisk opbygget? Er der flashback eller flashforward?

3) Fortælleforhold

- Er fortælleren synlig (fx via voice over eller direkte henvendelser til kameraet) eller ikke synlig/implicit?
- Hvilken fortællertype og synsvinkel? Alvidende, personbunden eller subjektiv (point of view)?
- Ofte veksles der mellem de forskellige fortællertyper eller synsvinkler – kom med eksempler.

Tekstens indhold:

4) Miljøkarakteristik

- Hvilke miljøer foregår filmen i? (tid og sted)
- Er der tale om miljøer, der står i kontrast til hinanden? (fx overklasse vs. underklasse)
- Hvordan understøtter de filmiske virkemidler beskrivelsen af miljøet?

5) Personkarakteristik

- Lav en karakteristik af de vigtigste personer (hovedpersonen og de vigtigste bipersoner)
- Er de skildret sympatisk/usympatisk?
- Hvordan er forholdet mellem personerne?
- Kan aktantmodellen bruges i denne sammenhæng?
- Gennemgår personerne en udvikling? Kom med eksempler
- Hvordan understøtter de filmiske virkemidler beskrivelsen af personerne?

6) Tema og budskab

- Gør rede for medietekstens tema(er). Temaerne kan have noget at gøre med personernes indbyrdes forhold og filmens centrale modsætninger
- Hvilke temaer bliver behandlet i teksten? Hvad sætter teksten til debat? Hvilke spørgsmål eller problemstillinger rejser teksten?
- Budskab: Hvilken holdning har teksten/afsenderen til disse problemstillinger? Hvilke evt. svar giver teksten?
- Hvordan understøtter de filmiske virkemidler behandlingen af tema og budskab?

Vurdering og perspektivering:

7) Vurdering

- I hvilken grad lykkes filmen med at kommunikere sit budskab på en hensigtsmæssig måde?
- Hvis det er relevant for genren (fx i en dokumentar): Lykkes det afsenderen at overbevise modtageren?
- Foretag en samlet vurdering af hvordan de filmiske virkemidler understøtter filmens tema og budskab.

8) Perspektivering

- Kom med eksempler på andre tekster, der ligner genremæssigt eller behandler samme tema.
-

Genrer

Ved analyse af medietekster er det vigtigt at identificere, hvilken overordnet genre der er tale om. Der er særlige forhold, som man i sin analyse skal være opmærksom på ved hver enkelt genre.

De filmiske virkemidler skal altid indgå i analysen.

Dokumentar

En dokumentarfilm tager udgangspunkt i virkeligheden og er forpligtet på at gengive virkelige begivenheder/fakta. Den beskæftiger sig med autentiske miljøer og personer. Formålet er at belyse virkelige hændelser og problemstillinger. Det er relevant at se på brugen af fakta- og fiktionskoder og undersøge filmens argumentation.

Særlige fokuspunkter i en dokumentaranalyse:

- Genre: Er dokumentaren dybdeborende eller observerende? Er den poetisk, deltagende eller dramatiserende?
- Formål: Vil dokumentaren overbevise, informere eller afsløre?
- Fortælleformer: Er fortælleren synlig, deltagende eller skjult?
- Forholdet til virkeligheden: Hvordan iscenesættes virkeligheden? Bruges der fx fiktionskoder?
- Argumentation: Er der en central påstand? Hvilke belæg underbygges den med? Bruges appelformer?

Kortfilm

En kortfilm er fiktion, er koncentreret i udtrykket og er komprimeret i sin fortælling (den siger meget på kort tid). Der er få personer – ofte kun én reel personskildring. Den begynder ofte in medias res og har en enstrengt historie som en novelle.

Særlige fokuspunkter i en analyse:

- Vær opmærksom på de "tomme pladser". Kortfilm er komprimerede, så modtageren skal i høj grad læse mellem linjerne og selv fortolke ud fra handlinger, replikker, symboler, filmiske virkemidler osv.

Kampagnofilm

Under denne genre findes reklamefilm, politiske valgfilm og oplysningsfilm fra det offentlige.

Særlige fokuspunkter:

- Formål: hvad vil filmen overbevise sin modtager om?
- Kommunikationssituation; Hvem henvender den sig til, hvem er afsender osv.?
- Argumentation: Er der en central påstand, og hvilke belæg underbygges den med? Bruges appelformer?
- Lykkes det filmen at overbevise sin modtager?